

«Ми продовжуємо наукову діяльність, адже віримо в Україну». Як сьогодні розвивається науково-дослідницький відділ Corteva Agriscience

Corteva Agriscience щорічно інвестує в наукові розробки близько 1 млрд доларів США. Компанія працює в понад 140 країнах світу, маючи майже 100 виробничих комплексів та понад 150 науково-дослідницьких центрів. В Україні Corteva виробляє насіння на виробничому комплексі у Полтавській області та проваджує наукову діяльність в дослідницькому центрі у Київській області. Науковці компанії працюють над всесвітньо відомим брендом Pioneer®, з якого почалася світова історія гібридизації, що дала фермерам змогу отримувати високий врожай навіть у складних умовах. Українським сільгоспвиробникам Pioneer® відомий вже майже 40 років, і весь цей час тримає гідну першість.

Не дивлячись на активні військові дії в країні, Corteva продовжує працювати для українських сільгоспвиробників, демонструючи повагу до найвищих цінностей людського життя і, на відміну від більшості конкурентів, оголосила про вихід з російського ринку. Також компанія активно займається допомогою постраждалим та евакуйованим особам, піклуючись про безпеку життя та продовольчу безпеку, а також виділяє фінансування благодійним та гуманітарним проектам.

В Corteva переконані, що тільки поява новітніх наукових технологій у різних сферах діяльності дає можливість створювати сучасні передові рішення та отримувати гарні врожаї, які особливо важливі для українських фермерів зараз у зв'язку зі скороченням посівних площ через російську агресію. Про роботу в умовах війни, дослідження та пріоритети компанії нам розповів керівник дослідницького відділу компанії Corteva Agriscience Микола Власюк.

Микола Власюк

? Як війна вплинула на діяльність дослідницького відділу Corteva в Україні?

— Війна — це біда. Для нас, як для компанії, головною цінністю є люди, тому першим завданням було перелаштувати роботу, по-

дбати про співробітників та про їхні сім'ї. Тому Corteva забезпечила переміщення людей у безпечніші місця. Командою нашого відділу я пишаюся — ми почали згуртовано працювати та перепланувати нашу роботу, змінювати стратегії і пристосовуватися до викликів. Підтримка нашого керівництва, колег з Європи дуже допомогла у питаннях логістики, підготовки насіння, проведення успішної посівної. Спочатку було дуже не легко, бо Київщина, де знаходиться наша дослідна станція, певний час була частково окупованою. Разом з тим програма наших наукових досліджень передбачає працювати офлайн з колективом. Потрібно розфасувати насіннєвий матеріал великої кількості селекційних зразків, готувати їх до посіву та інше. Але ми вистояли тоді, обов'язково вистоймо й надалі.

? Які основні виклики постали перед науковцями компанії в умовах війни?

— Дуже зросли логістичні ризики, особливо у безрезні було дуже складно забезпечи-

ти необхідні перевезення та переміщення. Але весь наш великий колектив Corteva об'єднався і ми змогли доставити в Україну селекційний матеріал, який нам необхідний для продовження наукової діяльності згідно нашої наукової програми. Наші партнери забезпечили логістику при переміщенні селекційної техніки для проведення успішної посівної в різних регіонах України.

? Чи взагалі компанія продовжує свою наукову діяльність в Україні?

— Розвиток агроіндустрії тісно пов'язаний саме з використанням сучасних технологій. Адже з урахуванням зменшення площ посівів саме новітні технології дозволяють отримати максимальні результати — сучасні гібриди та засоби захисту дають фермерам можливість зібрати високі врожаї, зменшуючи негативний вплив на довкілля і не використовувати надмірно ресурси за умов дотримання агрономічних технологій. А все це розпочинається з науки. Corteva з самого початку повномасштабної війни підтримує Україну та українських фермерів, роблячи все від неї залежне для того, щоб забезпечити нормальну роботу аграрної галузі.

Тому й ми продовжуємо свою наукову діяльність на всю потужність. Свою наукову програму, яку ми запланували, я впевнений, що виконаємо. Ми заклали всі заплановані дослідження, які необхідні для повномасштабної оцінки гібридів, і зробимо все необхідне для проведення всебічних тестувань наших кращих селекційних новинок для українських фермерів та подальшої їхньої адаптації в наших широтах. Наші закордонні колеги ні на хвилину не сумнівалися в тому, що ми продовжимо працювати і, коли ми переможемо у війні, будемо ще більше розширювати нашу наукову програму. Україна для Corteva є надзвичайно важливою, а наукова діяльність на українському ринку займає одне з основних місць для розвитку компанії в майбутньому.

? Розкажіть, будь ласка, детальніше про це. Які основні напрями науково-дослідницької роботи фахівці компанії здійснюють в Україні?

— Найпріоритетнішим для України є створення та забезпечення агровиробників необхідною кількістю висококласних гібридів для різних систем вирощування, захисту, агрокліматичних умов. Гібриди мають бути максимально стійкими до тих викликів, які задають умови в різних куточках країни, а це — стійкість проти хвороб, до посухи та інших чинників. Тому головний пріоритет для Corteva Agriscience, зокрема, для нас, як селекціонерів, — мати лінійку продуктів, які відповідатимуть умовам різних регіонів України, від Півночі до Півдня, від Сходу до Заходу.

Наша держава відноситься до континентальної частини Європи і, оскільки Україна достатньо велика, то ми певною мірою поєднуємо її північну і південну частини. Адже гібриди, які вирощуються від Криму до Чернігівщини, мають різні групи стиглості. А тому потрібно покрити дуже великий ареал цих гібридів (від ранньої групи стиглості до пізньої), враховуючи наше територіальне розміщення. Частково ми в південних регіонах використовуємо той селекційний матеріал, який створено в селекційних центрах південної Європи в Угорщині, Румунії, де кількість теплових одиниць вища, тому гібриди там вирощуються більш пізньостиглі. Для створення ранньостиглих гібридів співпрацюємо із селекційними центрами в Австрії, Німеччині, Франції. Тестування та оцінка всього селекційного матеріалу відбувається в Україні від його початкових стадій селекційного процесу до завершальних, тобто кінцевого продукту, який матимуть фермери на своїх полях.

Робота науковців дуже сильно перетинається з іншими відділами (виробничим,

Будь-який облік, від елементарного до надскладного, відбувається згідно з методиками та протоколами, розробленими фахівцями у головних закордонних наукових центрах компанії

агрономічним та іншими). Адже основне, що ми робимо, — створюємо нові продукти, які необхідні для забезпечення зростаючого попиту агровиробництва. Також ми якісно проводимо тестування, яке включає ІМРАСТ-дослідження (повноцінне, широкомасштабне тестування гібридів на різні показники в різних умовах вирощування). Це дасть можливість обрати саме той селекційний матеріал, який буде найкраще адаптованим саме для України.

Важливою складовою нашої роботи є ефективний процес подальшої реєстрації гібридів. Перша ланка — створення, випробування того чи іншого гібриду в різних ґрунтово-кліматичних умовах, а потім ми передаємо погоджені з іншими відділами наші рекомендації відносно нових протестованих гібридів для подальшої їх державної реєстрації Міністерством аграрної політики України. Вони, у свою чергу, базуючись на результатах проведення державної кваліфікаційної експертизи Українським інститутом експертизи сортів рослин приймають рішення, чи дійсно відповідні гібриди підтверджують свої переваги, порівняно з іншими наявними в Україні гібридами. І якщо наші гібриди дійсно кращі, то їх вносять до Державного Реєстру сортів рослин України і ми отримуємо продукт, який можна пропонувати на ринку.

? Яким чином організовано наукові дослідження компанії в Україні?

— Ми співпрацюємо з передовими господарствами в Україні у різних агрокліматичних зонах. За це я хотів би подякувати тим підприємствам, фермерам, які є нашими партнерами. Ці аграрії разом із нами мають можливість тестувати наші найновітніші розробки, використовуючи традиційні, звичні для їх господарств технології. Для нас це дуже важливо, бо ми не прагнемо зробити продукт для іде-

Селекційна наука не стоїть на місці, тому відповідні схеми створення гібридів постійно оновлюються, а селекційні методи вдосконалюються та прискорюються. Це дає змогу більш швидко створювати нові гібриди, адже час відіграє величезну роль в процесі селекції

альних умов, а маємо намір пристосуватися до тих умов, у яких працюють безпосередньо фермери. Багато господарств, які з нами співпрацюють, зацікавлені в такій роботі, адже це дає їм можливість особисто підібрати той чи інший гібрид, який підходить саме до їхніх умов вирощування. Вони можуть на власні очі побачити особливості розвитку даного гібриду та відчутти його потреби. Ми ж, у свою чергу, надаємо всі наші дані аграріям згідно із дослідженнями, а для господарства – це величезна можливість обирати краще з кращого.

Ми працюємо у близько двадцяти таких господарствах у різних областях. Вирощуємо кукурудзу, соняшник. Раніше планували розширити ареал, але війна змусила перемістити частину локацій у безпечніші регіони – на Захід і в Центр України.

Які методи використовує науковий відділ у своїй роботі?

– Ми працюємо згідно з методиками та протоколами, розробленими фахівцями у головних закордонних наукових центрах компанії. Будь-який облік, від елементарного (вимірювання висоти рослин, наприклад) до надскладного, відбувається згідно з вищезначеними методиками. Поряд з цим спостерігаємо за гібридами в реальних умовах, на полях України та надаємо кінцеві висновки. У нас дуже потужна селекційна база, розроблено безліч спеціальних комп'ютерних сервісів і програм, які дають змогу повною мірою оцінити гібриди, є багато сучасного наукового обладнання, яке ми використовуємо для досягнення мети. Наприклад, звичайним комбайном чи сівалкою ми не зможемо працювати з тисячами гібридів, які ми тестуємо. Для цього має бути спеціальна техніка, яка може точно посіяти та зібрати селекційні зразки й облікувати їхню врожайність, вологість чи інші

Ми активно тестуємо гібриди з різних селекційних програм

показники, у відповідності до методик закладання того чи іншого дослідного поля. Після отримання даних, ми зводимо їх до основної бази, а далі разом із іншими селекціонерами з інших країн знаходимо рішення, яке потрібне саме для українського агровиробника.

Співпраця з державними органами, науковими установами, громадськими організаціями. Як вона відбувається наразі?

– Ми завжди співпрацювали з багатьма державними та науковими установами, раніше мали навіть спільні гібриди соняшнику з українськими інститутами, зокрема з Інститутом рослинництва імені В. Я. Юр'єва. До минулого сезону співпрацювали із Інститутом зернових культур НААН (Дніпро). Вони дозволяли нам тестувати наші гібриди на базі їх наукової установи та досліджувати їх.

Ми постійно підтримуємо співпрацю з Міністерством аграрної політики України, Українським Інститутом експертизи сортів рослин та з Українським клубом аграрного бізнесу (УКАБ), членом якого ми також є. Ми співпрацюємо у сфері вдосконалення законодавства з охорони прав на сорти рослин, насіння та садивний матеріал. Надаємо свої пропозиції, які б покращили роботу для всіх суб'єктів господарювання в Україні. Ми постійно співпрацюємо також із Держпродспоживслужбою у сфері контролю за використанням селекційних зразків, які ми імпортуємо до України. Тому ми, як науковці, постійно комунікуємо з усіма учасниками процесу, підтримуємо зв'язок навіть у складних умовах сьогодення.

Чим сьогодні займається відділ?

– Наша місія насамперед – бути лідером у сфері селекції основних с-г культур шляхом створення найпродуктивніших гібридів, а також надання ексклюзивних послуг та всебічної підтримки нашим клієнтам. Завдання селекційного відділу полягає саме в пошуку генетичної переваги того чи іншого гібриду в тому чи іншому агрокліматичному регіоні, визначенні його стійкості до посухи, хвороб тощо. Створенням саме таких гібридів з найви-

щим потенціалом урожайності та широкими адаптаційними властивостями, які б найкраще себе зарекомендували в умовах України і не тільки, займається наш відділ. Разом із цим працюємо над вдосконаленням новітніх розробок, ЗЗР, новітніх схем захисту, враховуючи тип нових продуктів в компанії, вивченням систем живлення рослин, створенням рекомендацій по кожному гібриду стосовно густоти висіву в тому чи іншому регіоні – це саме та частина роботи, яку продовжує наш агрономічний відділ компанії Corteva Agriscience.

Основні наукові розробки 2022 та чого чекати у 2023-му?

– Основним викликом в останні роки є кліматичні зміни, зокрема посуха, яка дуже сильно впливає на кінцевий результат вирощування основних с-г культур. В додаток до цього з'являються нові, більш агресивні раси хвороб на соняшнику, хвороби та шкідники в посівах кукурудзи. Тому ми повинні створити такі гібриди, які були б найбільш адаптованими до таких умов, саме на це налаштована наша робота (створення більш стійких до різних викликів гібридів, які зможуть давати стабільний урожай в таких умовах). Але є й багато інших факторів, які провокують виникнення хвороб, втрату врожаю. Ми ведемо величезну роботу із широким асортиментом гібридів стосовно їх генетичної стійкості до кукурудзяних сажок. Щодо соняшника, у південних регіонах культура потерпає від вовчка соняшникового, який продукує нові раси. Тому потрібно бути постійно на варті та мати продукт, максимально стійкий до цього паразиту. Іржа та борошниста роса на соняшнику також є небезпечними хворобами, тому варто придивлятися і до них.

Нині в Європі активно йде тестування гібридів щодо максимальних врожаїв за низького забезпечення азотними добривами, через те, що спостерігається тенденція до зменшення внесення добрив у ґрунт. Але при цьому ми не хочемо втрачати врожайність, тому саме такі тестування плануються та проводяться наразі на базі нашого відділу зокрема.

Селекційна наука не стоїть на місці, тому відповідні схеми створення гібридів постійно оновлюються, а селекційні методи вдосконалюються та прискорюються. Це дає змогу більш швидко створювати нові гібриди, адже час відіграє величезну роль в процесі селекції. Якщо подивитися на асортимент гібридів нашої компанії, то він постійно оновлюється і на допомогу вже відомим гібридам приходять новинки. Ми постійно оновлюємо своє портфоліо. Ми створюємо більш перспективніші, кращі, стійкіші до хвороб та інших викликів гібриди, які кращі від попередніх і за врожайністю і за іншими показниками.

Микола Власюк: «Моє "робоче" кредо – це пошук чогось нового, кращого! Ми не просто створюємо аби створити, а працюємо задля забезпечення прибутком тих людей, які вирощують сільгоспкультури, та якісною продукцією тих, хто її споживає»

Також активно застосовуємо процес діджиталізації, що пов'язано з новими методами тестування. Наприклад, використовуємо дрони для оцінки гібридів за окремими показниками, щоб потім надавати необхідні рекомендації та інше. В Європі наша компанія активно застосовує спеціальну техніку, яка досить дороговартісна. За допомогою неї можна випробувати гібриди на вилягання (машина штучно продукує сильний вітер. Таким чином можна побачити, який гібрид вистоїть в таких умовах шторму, а який поляже. У результаті таких дослідів вибракуюються нестійкі гібриди, а залишаються тільки кращі. Широко використовуються методи скринінгу гібридів у штучно створених умовах на їх стійкість до фузаріозу початків кукурудзи. Проводиться оцінка генетичної стійкості гібридів кукурудзи до посухи. Загалом, кожен показник по основних с-г культурах, із якими працює компанія, який має цінність для отримання найвищої врожайності, досліджується максимально і для цього існує безліч розроблених методик щодо оцінювання.

У 2023 році ми запропонуємо нашим аграріям новинки, багато з яких наразі проходять тестування в Українському інституті експертизи сортів рослин та мережі його дослідних станцій. Я впевнений, що це будуть кращі, більш потужні гібриди, які допоможуть українським фермерам отримувати ще більші врожаї. Ми думаємо про розширення нашої селекційної програми, сподіваємося на більш практичне застосування тих розробок, які є наявні в компанії, але їх ще немає в Україні, і ми залучатимемо їх сюди. Ми активно тестуємо гібриди з різних селекційних програм саме в тих групах стиглості, які найбільш цікаві для нашого товаровиробника (ФАО 200–480), а також будемо висівати гібриди в Україні, щоб обрати саме ті, які потрібні нашій країні.

Яким був ваш шлях у науці?

– У 1999 році я закінчив Національний аграрний університет у Києві, кафедра агрохімії. Після закінчення ВУЗу почав працювати в Українському інституті експертизи сортів рослин, після чого прийшов на роботу в українську компанію насінневої торгівлі, одночасно з цим навчався в аспірантурі Інституту цукрового буряка, у відділі селекції та генетики. Після закінчення вже потрапив до компанії Pioneer (нині Corteva Agriscience). У 2006 році я долучився до компанії на посаду продукт менеджера в комерційному відділі, працював із такими культурами, як кукурудза, соняшник, ріпак озимий, сорго, інокюлянтами для отримання високоякісного силосу, займався реєстрацією та просуванням продукції компанії на український ринок. На цій посаді я пропрацював до 2009 року.

Коли компанія відкрила науково-дослідну станцію (2010 рік), вирішив, що мені це буде цікаво, враховуючи, що я вже мав захищену кандидатську роботу по селекції. Тоді я перейшов до наукового відділу та працюю тут і до сьогодні.

Яким є ваше кредо, яке, можливо, допоможе і в роботі?

– Оскільки ми працюємо в напрямі селекції, а селекція – це наука про методи створення сортів, гібридів рослин, то моє «робоче» кредо – це пошук чогось нового, кращого! Ми не просто створюємо аби створити, а працюємо задля забезпечення прибутком тих людей, які вирощують сільгоспкультури, та якісною продукцією тих, хто її споживає.

В. Полевик

v.polevik@uninvest-media.com